

Кальдерон де ла Барка Педро

Біографія

КАЛЬДЕРОН ДЕ ЛА БАРКА (Кальдерон де ла Барка Енао де ла Барреда-і-Ріаньйо; Calderón de la Barca Henaо de la Barreda y Riaño) Педро (17.I 1600, Мадрид — 25.V 1681, там же) — ісп. драматург, поет. Навчався в єзуїтському колегіумі в Мадриді, з 1615 вивчав цивільне та канонічне право у Саламанкському ун-ті. 1635 одержав звання придворного драматурга, 1651 прийняв сан священника, невдовзі став капеланом Толедського собору і почесним королів. капеланом. Основу світогляду К. де ла Б. становили здебільшого реліг. ідеї, багато з яких формувалися на ґрунті ранньохрист. демокр. ідеалів (т. з. християнського гуманізму) і збігалися з прогрес. ідеями Ренесансу. Творчість К. де ла Б. стала новим етапом у розвитку ісп. драматургії. Він — зачинатель драми барокко, для якої характерні глибокий психологізм, філос. осмислення буття. Ранні п'єси зазнали впливу Лопе Ф. де Веги Карпйо. Це комедії "плаща і шпаги" — "Гра кохання і випадку" (1625, вид. 1636), "З коханням не жартують" (1627?), "Дама-невидимка" (1629); "драми честі" — "Стійкий принц" (1628 — 29), "Лікар своєї честі" (1635, вид. 1637). Найвідоміші твори — драми "Поклоніння хресту" (1630 — 32, вид. 1636), "Чистилище св. Патріка" (1634, вид. 1636), де вирішуються теол. проблеми; алегор. морально-філос. п'єси "Життя — це сон" (1635, вид. 1636), "Сам у себе під вартою" (1636, вид. 1650) позначені увагою до внутр. світу людини, симпатії до гноблених. Тема гуманізму знайшла відгук у п'єсі "Любов після смерті" (1633), де йдеться про жорстоке придушення повстання морисків (частина мусульм. населення, що залишилася в Іспанії після Реконкісти і переслідувалась інквізицією). К. де ла Б. створював ауто, надаючи цим символіко-реліг. п'єсам форми античної драми, наповнюючи їх соціально-філос. змістом ("Великий театр світу", бл. 1645, та ін.). Писав також вірші, сонети. Всесвітню славу здобула п'єса ("драма честі") "Саламейський алькальд" (1640 — 45, вид. 1651), в якій висловлено протест проти беззаконня, станової нерівності. Автор змальовує душевне благородство людей з народу, відстоює право на людську гідність. І. Франко зробив сценічний варіант п'єси під назвою "Війт заламейський" для Руського нар. театру у Львові (пост. 1895). В театрах України йшли вистави за п'єсами К. де ла Б.: "Дама-невидимка" (Дніпропетровськ, Донецьк), "З коханням не жартують" (Запоріжжя, Львів, Черкаси, Чернігів, Ніжин, Луганськ, Дніпропетровськ), "Сам у себе під вартою" (Черкаси). Оперу на сюжет п'єси К. де ла Б. "Життя — це сон" написав укр. композитор П. Сениця. Окремі твори К. де ла Б. перекладали О. Мокровольський, Д. Павличко, М. Лукаш, М. Литвинець, С. Борщевський та ін.